

uit het veld

Kamsalamander. (Foto: Jelger Herder)

Niet alle amfibieën en hagedissen slapen de héle winter

Het eerste deel van de winter 2015-2016 was uitzonderlijk zacht. Van vorst was geen sprake en de dagtemperaturen liepen lokaal op tot recordhoogten. Op 17 december 2015 werd in Wijk aan Zee 16,6 °C genoteerd. In heel december vroom het niet.

Tussen midden november en eind december 2015 ontvingen we ruim 200 waarnemingen van amfibieën en reptielen. Dertien soorten amfibieën en zeven soorten reptielen bleken actief te zijn. Alle watersalamandersoorten werden gezien. Dat van de kleine watersalamander, die het meest algemeen is, 218 exemplaren gezien zijn, is dan ook niet zo verwonderlijk. Maar de veel zeldzamere kamsalamander werd ook 154 keer gemeld. Van de vinpootsalamander werden de meeste exemplaren geteld; op één

locatie zelfs meer dan 1000! Maar van deze soort is dan ook bekend dat hij veelvuldig de winter in het water doorbrengt.

Bijzonder was de waarneming van 44 rugstreeppadden. Deze warmteminnende soort wordt pas laat in de lente actief en in de wintermaanden worden ze zelden gezien. Bij nadere beschouwing bleken de meeste waarnemingen van larven te zijn (33). Het is bekend dat rugstreeppadden nog in augustus eitjes kunnen afzetten, maar larven in december duidt wel op een héél late eiafzet. De vrijwilligers ter plaatse kijken in het voorjaar of er nog iets van deze larven terecht komt. De bruine kikker liet zich zoals verwacht veel zien (90), maar ook groene kikkers zijn nog tot eind december gespot (26).

Van de meeste reptielen zijn slechts een of twee exemplaren gezien. De levendbarende hagedis verdraagt echter wat meer koude dan de meeste andere soorten en liet zich zeven keer zien. De muurhagedis profiteerde volop van de vele zonuren, waardoor het substraat waarop hij leeft goed opgewarmd werd. Verdeeld over de hele periode zijn er 66 geteld.

De start van de winterrust wordt deels ingegeven door de biologische klok, maar het wordt óók bepaald door de weersomstandigheden. Wat voor effect een veelvuldig actief zijn in de winter heeft, is niet helemaal duidelijk. Het is wel denkbaar dat dieren een deel van de vetreserve verbranden en deze nauwelijks aanvullen, aangezien ze zelf én hun prooidieren niet erg actief zijn.

Arnold van Rijsewijk

Frosch

Greener & Cleaner

Schoonmaakmiddelen met respect voor het milieu.

www.frosch-eco.nl

Frosch MY ECOLOGICAL CHOICE

Bevroren eiklomp van kikker na vorstperiode.
(Foto: Arnold van Rijsewijk)

faunatechniek & hekwerk

voor amfibieën en reptielen!

Arfman Hekwerk B.V.

Ondernemersweg 15

7451 PK Holten

Tel: 0548 36 29 48

Fax: 0548 365042

Internet: www.arfman.nl

email: info@arfman.nl

U kunt bij Arfman terecht voor advies, ontwerp en realisatie van uw amfibieën passage. Enkele producten van Arfman zijn de amfibie geleidegoot en verschillende amfibie geleidingswanden. Arfman is dealer van ACO PRO producten.

RAVON voor U

Stichting RAVON zet zich in voor de bescherming van reptielen, amfibieën en vissen in Nederland. RAVON adviseert overheden, terreinbeherende organisaties en overige instanties met betrekking tot natuurbeheer en -behoud en is actief op het gebied van onderzoek, educatie en voorlichting. De professionele organisatie van RAVON (circa 30 medewerkers) is gehuisvest op de Radboud Universiteit te Nijmegen en op de Universiteit van Amsterdam (RAVON Werkgroep Monitoring).

Adresgegevens

Stichting RAVON
Postbus 1413
6501 BK Nijmegen
024-7410600

Bezoekadres (Natuurplaza):
Toernooiveld 1
6525 ED Nijmegen
(gebouw Mercator III)

RAVON Werkgroep Monitoring
p/a IBED/UvA
Postbus 93501
1090 EA Amsterdam

Bezoekadres:
Science Park 904, kamer C4.169
1098 XH Amsterdam

De ledenadministratie is ondergebracht in Nijmegen en kunt u bereiken via het algemene nummer of door een email te zenden aan kantoor@ravon.nl.

Werkgroepen en afdelingen

Binnen RAVON zijn meerdere werkgroepen en provinciale afdelingen actief. Zij leveren een grote bijdrage aan onderzoek, beheer en bescherming van onze soorten, geven voorlichting en organiseren excursies en inventarisatieweekenden. Informatie over de werkgroepen en afdelingen en hun geplande activiteiten, alsmede actuele adresgegevens van de contactpersonen kunt u vinden op www.ravon.nl.

Websites en Twitter

De belangrijkste websites van RAVON zijn:

www.ravon.nl (de website met actuele informatie over RAVON en haar soorten)
www.padden.nu (de website voor iedereen die betrokken is bij de jaarlijkse paddentrek)
www.slangen.nu (voor iedereen die geïnteresseerd is in slangen)
www.dutchponds.org (over behoud en toename biodiversiteit door aanleg en beheer van kleine wateren).
www.SOSvuursalamander.nl (over de bescherming van de vuursalamander)
www.SOSiguana.org (over de bescherming van de Antilliaanse groene leguaan).
Wilt u RAVON helpen bij het beschermen van onze soorten en het goed beheren en herstellen van hun leefgebieden dan zijn waarnemingen van groot belang.
Geef uw waarnemingen online door op: www.telme.nl
Volg RAVON op Twitter via @RAVON en @RobvWestrienen.

Speciaal voor U

Ieder jaar organiseert RAVON een landelijke dag en inventarisatieweekenden voor haar donateurs en vrijwilligers. Daarnaast kunt u deelnemen aan cursussen, workshops en lezingen. De aankondigingen vindt u op www.ravon.nl. Via onze webwinkel kunt u met korting boeken, DVD's en veldmaterialen aanschaffen. Ook stellen wij informatiepakketten beschikbaar voor het werven van nieuwe leden. Zoekt u meer achtergrondinformatie over onze soorten dan kunt u onze zeer uitgebreide bibliotheek raadplegen. Neem hiervoor contact op met onze bibliothecaris: bibliotheek@ravon.nl. Actieve vrijwilligers ontvangen 4x per jaar onze nieuwsbrief schubben & slijm.

Samenwerking

RAVON participeert in enkele samenwerkingsverbanden op het gebied van natuuronderzoek en -bescherming zoals Natuurplaza, Stichting Veldonderzoek Flora en Fauna, Soortenbescherming Nederland, Nederlands Expertise Centrum Exoten en het Vissennetwerk.

Internationaal participeren wij in Societas Europaea Herpetologica, International Union for Conservation of Nature, European Pond Conservation Network, Dutch Caribbean Nature Alliance en St. Eustatius National Parks.

